

“Kirkens Ja og Nej”

- Skriftet, som i 1964
for alvor rejste
spørgsmålet om
folkekirken som
kristen kirke med
Kristus som Herre.

Skriftet bag
bevægelsen
**Kirkelig Samling
om Bibel og
Bekendelse.**

Læs teksten
på de følgende
sider.

Forsiden af heftet fra 1964 er tegnet af Poul Exner og Bodil Rasmussen. Den bærer en vignet, som forestiller Israels særlige signalhorn: sjofar, vædderhornet. Nehemias fortæller fra arbejdet på Jerusalems mur: »Ved siden af mig stod hornblæseren; og jeg sagde til de store og forstanderne og det øvrige folk: Arbejdet er stort og omfattende, og vi er spredt på muren langt fra hverandre; hvor I nu hører hornet gjalde, skal I samles om os; vor Gud vil stride for os!« (Neh. 4, 18-20). Se også Dom. 6, 34; 2. Sam. 2, 27 og Jos. 6, 5.

KIRKENS JA OG NEJ

UDGIVET AF
EN KREDS AF PRÆSTER
I KOMMISSION:
J. FRIMODTS FORLAG

*Som aldrig så lang er nogen dag,
at aften jo er i vente,
så haver det lys og solbjergslag,
som Gud udi kirken tændte;
men altid det dages dog på ny,
hvor hjerterne morgen vente.*

INDLEDNING

DET, De her modtager, er ikke en theologisk afhandling, men de retningslinier, som er det foreløbige resultat af samtaler mellem præster og teologer kommende fra forskelligt hold i den danske folkekirke. Vi indbyder hermed til et arbejde på at søge en klaring af de spørgsmål, som den øjeblikkelige folkekirkelige situation rejser, med det formål at modvirke forvirringen, uklarheden og splittelsen i folkekirken, for at den kirke, vi er døbt ind i, bedre må fremtræde som det, den efter sin bestemmelse er: Guds kirke i vort danske folk.

Ifølge Danmarks Riges grundlov § 4 er den evangelisk-lutherske kirke den danske folkekirke: »Den evangelisk-lutherske kirke er den danske folkekirke og understøttes som sådan af staten.« Denne evangelisk-lutherske kirke, som jo var her i landet, inden grundloven blev givet, havde en bekendelse og en kirkeordning, der talte et klart og tydeligt sprog om, hvad denne kirke er, og hvorpå den kendes. Ifølge Den augsburgske Bekendelses artikel 7 og 8 er kirken den ene, hellige kirke, som skal være til alle tider. Kirken er det hellige Gudsfolk, hvorom Det Gamle og Nye Testamente handler. Den består af dem, der tror på Kristus. Den træder synligt frem i den gudstjeneste, hvor evangeliet forkyndes rent, og hvor sakramenterne forvaltes efter Kristi indstiftelse. Det vil være urimeligt at påstå, at der her ikke tales både klart og forståeligt om, hvad kirken er. Et kirkesamfund, der ikke vedkender sig denne beskrivelse af, hvad den selv er og skal være, kan altså ikke med rette kalde sig den danske folkekirke.

Men i dag kommer der ikke desto mindre ofte et ganske andet syn på, hvad folkekirken er, til orde: i den kirkepolitiske debat i folketinget såvel som i den offentlige debat i presse, fra talerstole og prædikestole. Man taler om

kirken som folkets kirke på en måde, som vækker det indtryk, at flertallets ønsker og behov og ikke »Kristi forordning og bud« (Den augsburgske Bekendelse artikel 8) må være afgørende for, hvorledes kirkens forhold ordnes. For at bevare folkets flertal som medlemmer må folkets kirke efter denne tankegang være rummelig ikke blot i den selvfølgelige forstand, at evangeliet og sakramenterne efter Kristi indstiftelse er bestemt for alle og tilbyder alle den betingelsesløse nåde for Kristi skyld, men tillige i den forstand, at man i kirken helst skal tie om det, der sætter skel i folket, og derfor også helst lade være med at stille det risikable spørgsmål om, hvad Skriften og bekendelsen kalder ret og vrangt i kirken.

Det turde være klart, at de to omtalte syn på, hvad folkekirken er, ikke lader sig forlige. De to kirkesyn er nemlig så forskellige, at forestillingen om, at de begge i al fremtid kan leve med samme hjemstedsret ved siden af hinanden i samme folkekirke, er en illusion.

Brydningen mellem de to uforenelige syn har nu ført til, at mange præster føler sig stående i en konflikt mellem deres præsteløfte og den kirkelige udvikling, fordi denne præges af, at kravet om demokratisk frihed i kirken mere og mere forstås som en rent formel frihed og rummelighed, der i praksis gør bekendelsestroens ret illusorisk. Følgen er, at lægfolket ikke kan få et klart svar på, hvad den kirke, de ved dåben er indlemmet i, anser for ret og vrangt i de spørgsmål, som angår frelsen.

En klaring i disse spørgsmål er i dag for den danske folkekirke livsnødvendig. Der må specielt skabes klarhed om, hvorvidt kirkens ordninger, herunder også dens præsteløfte, dens bekendelser og dens ritualer stadig må beholde deres fulde gyldighed efter ordlyden.

Dette betyder ikke theologisk og kirkepolitisk ensretning. Der er i Jesu Kristi kirke en ægte og nødvendig rummelighed, som hænger sammen med, at vi alle kun erkender stykkevis, så at vi også i forståelsen af Guds ord og kirkens bekendelse har brug for at lytte til dem, der i mangt og meget har en anden opfattelse end vi. Denne rummelighed er det samme som den frihed, der er evangeliets kendemærke. Evangeliet overbeviser aldrig ved lovens tvang, men kun i frihed, ved sin egen sandhed og glæde. Hvor man er eet i samme tro og bekendelse, bliver forkyndelsen aldrig ensrettet. Men - dette gælder vel at mærke kun under den forudsætning, at der er enighed om, hvor grænsen går mellem bekendelse og fornægtelse. Det kan være vanskeligt at trække denne grænse, når forvirringen er så stor som i vor tid. En evangelisk kirke har ingen ufejlbar pave. Men hvis ikke vi i kirken alle kæmper for, at denne grænse må træde tydeligt frem overalt, hvor evangeliets sandhed og menneskers frelse står på spil, så at skellet mellem tro og vantro ikke nedbrydes, vil folkekirken en dag være blevet som salt, der har mistet sin kraft, og som ikke duer til andet end at kastes ud og nedtrædes af mennesker.

I. AUTORITETEN I KIRKEN

Vi fastholder med vor kirkes bekendelsesskrifter, at Guds ord, således som det findes i de profetiske og apostoliske skrifter, er autoriteten i kirken.

Vi fastholder, at det er muligt at høre Bibelens sandhed så klart, at Guds vilje med vort liv og hans tilbud om frelse kan forkyndes bestemt og skelnes tydeligt fra det, der er forfalskning og fornægtelse af Guds ord. Uden *tillid* til og lydighed mod Bibelens budskab kan kirken ikke forkynde Guds ord. Og dens tale vil savne myndighed, hvis den ikke kan sige som Paulus: "Men om vi så selv eller en engel fra Himmelen forkyndte jer evangeliet i strid med det, vi har forkyndt jer - forbandet være han!" (Gal. 1, 8).

Vi må derfor forkaste den tanke, at der i skriften skulle findes så mange modsigelser, at det ikke er muligt i forkyndelsen af dens budskab tydeligt at skelne mellem ret og vrangt, så at det må overlades til den enkelte på eget ansvar og risiko at afgøre, hvad han anser for sandhed og løgn.

Vi må finde det uredeligt at bruge kravet om folkekirkelig rummelighed til at tilsløre modsætningen mellem evangeliet selv og dets åbenbare forfalskning.

Derimod anser vi det som alle kristnes, lægfolks og præsters, pligt at stå sammen for at hjælpe hinanden til en klarere erkendelse af Bibelens budskab. I denne sammenhæng har den historiske forskning sin nødvendige plads.

2. NÅDENS HELLIGE MIDLER

Evangeliet

Vi fastholder, at evangeliet er budskabet om Guds gerning til menneskers frelse i Jesus Kristus: »at Kristus døde for vore synder, efter skrifterne, og at han blev begravet; og at han er opstået på den tredje dag, efter skrifterne« (1. Kor. 15, 3-4). Det er et bestemt budskab, overleveret os fra apostlene gennem alle slægtled. Og den tro, hvori der er frelse, knytter sig til dette bestemte ord. »Brødre, jeg vil minde jer om det evangelium, som jeg forkyndte jer, som I også tog imod, som I stadig står i, og som I også frelser ved, hvis I da holder fast ved det ord, hvormed jeg forkyndte jer det - ellers var det til ingen nytte, at I kom til troen. jeg overgav jer nemlig som noget af det første, hvad jeg selv modtog: at ... « (1. Kor. 15, 1-3).

Vi forkaster den tankegang, at evangeliet er en almindelig teori om, at Gud altid er nådig og tilgiver enhver, hvad enten han begærer tilgivelsen eller frabeder sig den, eventuelt bygget på en moderne rekonstruktion af »Jesu forkyndelse«, uden grundlag i forsoningen og forløsningen i Jesu liv, død og opstandelse og med fortielse af det kristne håb.

Men vi anser det for alle kristnes kald, præsters og lægfolks, at virke med til, at det apostoliske evangelium bevares uforfalsket, så at al forkyndelse,

som med urette giver sig ud for at være evangelium, tydeligt må kunne skelnes fra det apostoliske budskab selv.

Dåben

Vi fastholder, at dåben er genfødselsens bad og døren til den kristne menighed. Den er Guds gerning, og som sådan må den modtages og fastholdes i tro på det Guds frelsetilbud, den indeholder. Dette er klart og skarpt udtrykt af Grundtvig:

*»I dåben lukkes op den dør,
som låset var så længe,
til Paradis, og ingen før
sig kunne der indtrænge;
men troen, det er ganske vist,
den komme først, den komme sidst,
kun den har gavn af dåben.*

*Enhver, som bliver døbt og tror,
indgår i Himmerige,
skønt barnet ja til troens ord
ej kan ved fonten sige;
men det er langt fra sandheds ord,
at hver, som døbes også tror,
det er kun løgn og skvalder.*

SANGVÆRKET V, NR. 174.

Vi må forkaste den tankegang, at der kan være frelse i at være bandedøbt, hvis den døbte aldrig i personlig tro vedkender sig dåbens pagt, og at Guds hellige menighed i Danmark uden videre er alle folkekirkens døbte uden hensyn til, om de vedkender sig eller åbent fornægter deres dåb. Vi anser det derfor også for uforsvarligt at anvende talen om Guds nådes betingelsesløshed og Guds gernings uimodståelighed som påskud for en sorgløs folkekirkelig bandedåbspraksis, der undlader alvorligt at indskærpe de bandedøbtes forældre deres ansvar og pligter, og som i praksis sætter præsteløftets forpligtelse til at modvirke misbrug af dåbens nådemiddel ud af kraft.

VI må derfor anse det for alle kristnes opgave i kirke, hjem og skole at arbejde med på, at de bandedøbte »oplæres i den kristelige børnelærdom, for at de må blive i Kristus, ligesom de ved dåben er indpodet i ham«.

Nadveren

Vi fastholder, at i nadveren er Kristi legeme og blod virkeligt til stede og uddeles under brød og vin, til nadvergæsterne som næring til evigt liv.

Denne gave er, hvad Jesu ord der lover, og må derfor modtages i tro på dette ords sandhed og kraft.

Vi forkaster den tankegang, at nadverens ord og tegn er en ren og skær billedtale, som præster og lægfolk kan tyde og bruge efter eget skøn uden at agte på den tydning og den sømmelighed, som nadverens ord selv kræver af os.

Vi forkaster ligeledes den tankegang, at nadverens måltid uden skade kan undlades eller forsømmes.

Vi må anse det for alle kristnes kald at bruge nadveren flittigt efter Kristi befaling og indstiftelse og i glad og taknemlig tillid til sandheden af hans løfte om, hvad han der vil give os.

3. ORDETS TJENESTE

Vi fastholder med Ny Testamente (1. Kor. 12,28; Ef. 4,11), med vor kirkes bekendelse (Den augsburgske Bekendelse artikel 5 og 28) og med dens præstevielseritual, at det embede i kirken, som er sat til at forkynde ordet og forvalte sakramenterne, tilsige og tilbageholde syndsforladelse, er indstiftet af Gud ved Kristi udsendelse af apostlene. Derfor bør også de, der kaldes og indsættes til at øve denne tjeneste i menigheden, indvies dertil efter der apostoliske skik, med bøn og håndspålæggelse (1. Tim. 4,14; 2. Tim. 1, 6).

Ligeledes fastholder vi det syn på bispeembedet, der fremgår af vor kirkes bispevielsesritual, hvorefter biskoppen får overdraget åndelig fuldmagt til med frimodighed at vejlede i kirken ud fra den sunde lære og vogte og værne menighederne på ordets grund.

Vi forkaster den tankegang, at embedet kun er en »praktisk indretning«, hvis nærmere udformning kan fastsættes ved flertalsbeslutning, eventuelt gennem almindelig lovgivning.

Vi forkaster lige så bestemt den modsatte tankegang, at præsten skulle have ret til at udøve et eneherredømme over menighedens lægfolk. Når menighederne i Ny Testamente formaner til at skønne på deres forstandere og agte dem højlig i kærlighed (1. Tess. 5,12-13), ja, at underordne sig dem (1. Kor. 16,16), er det deres gerning, ikke deres personlige magt og indflydelse, det drejer sig om: »for deres gernings skyld« (1. Tess. 5,13). Men denne agtelse udelukker ikke, at Jesu formaning: »Vogt jer for de falske profeter!« også pålægger lægfolket et uafrysteligt medansvar for prøvelsen af præsternes lære.

Vi anser det derfor for alle kristnes pligt at medvirke til, at embedets hellige tjeneste må blive udøvet efter Skriftens klare anvisninger: lægfolket ved flittig deltagelse i gudstjenesten og ved vågen og kritisk bistand til præsten, denne ved ihærdig og samarbejdsvillig tjeneste for lægfolket.

Vi anser det tillige for alle kristnes pligt at gøre deres til, at kaldet til unge om at melde sig til præstetjeneste i menigheden ikke forstummer.

4. GUDS BUD OG DE KRISTNES LIV

Vi fastholder, at hvor Guds ord forkyndes som lov og evangelium og modtages i tro, afsløres mennesket ved loven som en fortabt og fordømt synder, hjemfalden til Guds vrede og straf, medens det i evangeliet modtager Kristi værk som sin eneste retfærdighed for Gud. At høre Guds ord i tro er sand omvendelse, som medfører en radikal ændring i menneskets stilling til Gud: før en oprører - nu et Guds barn. I barnets tillid til sin himmelske Fader bryder de gode gerninger frem som den taknemlige tros frugter i lydighed mod Guds bud. Den troende vokser aldrig fra at bede »Forlad os vor skyld,« men Kristus er ved troen virksom i synderen og sammen med tilgivelsen for Kristi skyld skænker Gud os virkelig lydighed og opfyldelse af Guds bud.

Vi forkaster den gængse sammenblanding af kristendom og moral, efter hvilken det evige liv sikres ved menneskets egen stræben og gode egenskaber. Evangeliet er ikke moral, men et budskab om frelse, der går på tværs af vore moralske begreber, når det tilbyder fortabte frelsen for intet.

Vi forkaster ligeledes den gængse adskillelse, hvorefter kristendom og moral ikke har noget med hinanden at gøre. Tro og lydighed kan ikke adskilles. Evangeliets forkyndelse må i dag som i aposteltiden indeholde Guds konkrete bud som hans vejledning og støtte til dem, der, frelste ved troen, som Guds børn har fået lov til »udfrie fra vore fjenders hånd at tjene ham uden frygt i fromhed og retfærdighed for hans åsyn alle vore dage« (Luk. 1,74-75). I bevidstheden om Guds buds gyldighed for alle kan og skal kirken, både over for dem, der tror, og over for dem, der ikke tror, give klar besked om ret og vrangt i spørgsmålet f.eks. om forholdet til penge og levestandard (1. bud), i spørgsmålet om søndagens helligholdelse (3. bud), i spørgsmålet om det ufødte fosters ret til livet (5. bud), i spørgsmålet om det seksuelle samlivs placering indenfor ægteskabet (6. bud), i spørgsmålet om forpligtelsen til at respektere grænsen mellem mit og dit (7. bud), og forpligtelsen til at respektere grænsen mellem sandhed og løgn (8. bud).

Vi må anse det for alle kristnes pligt at modvirke forblændelsen af samvittighederne og at medvirke til at erkende og formulere Guds bud under nutidens vilkår og at leve efter dem, også om de derved kommer til at stå i modsætning til den gængse mening om moral - ligesom det er deres pligt at modvirke al selvretfærdighed og overfladisk moralisme blandt kristne.

5. DE TROENDES ALMINDELIGE PRÆSTEDØMME

Vi fastholder med Ny Testamente (1. Pet. 2,9) og Den augsburgske Bekendelse (artikel 21²), at kirken i strengeste forstand kun har een præst, d.v.s. een mellemmand mellem Gud og mennesker, Jesus Kristus, og at derfor alle troende, altså både lægfolk og præster, delagtige i alt, hvad der hører Kristus til, også har del i hans kongelige præstedømme (Johs. Åb. 5, 10). Dette de troendes almindelige præstedømme, hvorigennem mødet mellem kirken og verden finder sted, omfatter offer og bøn, lovsang og

bekendelse (Hebr. 13, 15), vidnesbyrd i tale og samtale, den missionerende og evangeliserende tjeneste for Guds ord og kærlighedens gerninger i hverdagslivet (Rom. 12,1-10).

Til det almindelige præstedømmes opgaver hører også omsorgen for, at kirken fungerer som kirke, og at menigheden kan leve som kristen menighed. Et sundt menighedsliv forudsætter en samvirken af forskellige tjenester og nådegaver, embeder og opgaver (1. Kor. 12, 4-30; Rom. 12, 4-8). Særlig påhviler der menigheden som helhed omsorg for børnenes oplæring i den kristelige børnelærdom, for de unges kristelige opdragelse, for syge og bekymrede, vildfarende, fattige, døende, for det fælleskirkelige arbejde og for evangeliets forkyndelse for fremmede ikke-kristne folkeslag (1. Tess. 1. 6-9; 5, 11-22).

Det almindelige præstedømmes ansvar og opgaver må i kirken fordeles til forskellige personer og organer. De frie kirkelige organisationer, der vil stå på den evangelisk-lutherske kirkes grund, er således et stykke af kirkens liv og funktion, uanset om folkekirkeordningens traditionelle rammer gør plads for dem.

Vi forkaster den tankegang, at dette almindelige præstedømme skulle være identisk med et demokrati i kirken, der hviler i sig selv og ikke er bundet til Jesus Kristus.

6. KIRKEN, FOLKET OG STATEN

Som Guds folk er kirken i Danmark ikke identisk med hele det danske folk, men den er et åndeligt folk i det danske folk, sat til at tjene dette med Guds nådes gaver. Og som Guds folk må kirken være fri i sit forhold til staten - ikke fri for at lyde statens almindelige borgerlige love, men fri til at øve sin tjeneste i troskab og lydighed mod Guds ord.

Vi forkaster den opfattelse, at den hellige, almindelige kirke i Danmark uden videre skulle være identisk med alle folkekirkens medlemmer. Man kan f.eks. ved fornægtelse og frafald faktisk forlade Jesu Kristi menighed uden at udtræde af folkekirken eller udelukkes fra sit medlemskab i den. En tydelig grænse for tilhørsforholdet til Jesu Kristi kirke kan ikke sættes, da grænserne for Guds ords skjulte virken unddrager sig vort blik.

Vi fastholder, at den ved grundloven oprettede folkekirkeordning er en god borgerlig ordning, så længe den ikke fører til, at staten direkte eller navnlig indirekte - begår indgreb i kirkens frihed til i sit gudstjenesteliv og i sin tjeneste for folket at lade sig lede af Guds ord, sådan som dens menigheder, dens præster og biskopper i samvittigheden er bundet til det.

Vi forkaster derfor den tankegang, at den i grundlovens § 4 oprettede ordning af forholdet mellem den evangelisk-lutherske kirke og den danske stat skulle være en ren statskirkeordning, der giver lovgivnings- og regeringsmagten ret til at gribe ind i kirkens indre liv f.eks. under henvisning til, at et demokratisk flertal i folketinget har ønsket det.

Vi fastholder, at fordi kirken er sendt til alle folkeslag med budskabet om frelse for alle i Jesus Kristus (Matt. 28, 19-20), afgøres spørgsmålet, om kirken i sandhed er *kirke* for hele folket, ikke af, i hvilket omfang den bliver indrettet efter folkeflertallets vilje, men af, om den overhovedet er kirke. Og dette afhænger ikke af, hvor demokratisk den styres, eller hvor rummelig den gøres, men udelukkende af, om Jesus Kristus i dens forkyndelse og hele virke ikke blot kaldes, men i sandhed er dens eneste Herre og opholder. At kirken er og skal være kirke for hele folket, kan aldrig betyde, at folkeflertallets ønsker skal nyde fremme i kirken gennem statens almindelige, demokratisk gennemførte lovgivning, uden at deres kirkelige og kristelige ret er prøvet. (Hvad man end måtte mene om spørgsmålet kvindelige præster, må det stå fast, at begrundelsen for deres indførelse var i denne folkekirkelige opfattelses ånd og i alt for væsentlig grad drejede sig om demokratiske hensyn, om hvad menighederne »ønskede« og biskopperne »var villige til«, mindre om hvad der var Herrens bud. Der blev åbnet adgang for kvindelige præster i folkekirken via den statslige kirkelovgivning, inden der i kirken var søgt opnået enighed om, hvorvidt dette stred mod apostlens anvisning og Jesu Kristi indstiftelse af embedet eller ikke).

Vi fastholder, at det er en vrangforestilling, at folkekirken med de muligheder, som den nuværende folkekirkelige ordning byder den, kan yde Jesu Kristi kirkes hele gerning. Kirkelovene begrænser i det væsentlige menighedsrådenes opgaver til de administrative og økonomiske; det egentlige sognearbejde f. eks. blandt børnene og de unge og i menighedsplejen har menighedsrådet kun begrænset mulighed for at støtte. Kirkens mission blandt ikke-kristne folkeslag eller dens deltagelse i kirkernes økumeniske fællesskab hører f.eks. til dens væsen, men er ikke tildelt nogen organisk plads i den folkekirkelige ramme. Det hører derfor med til den frihed, som kirken nødvendigvis må have, at sådanne for kirkens liv væsentlige aktiviteter ikke hæmmes ved en stiv, statskirkelig administration og lovgivning.

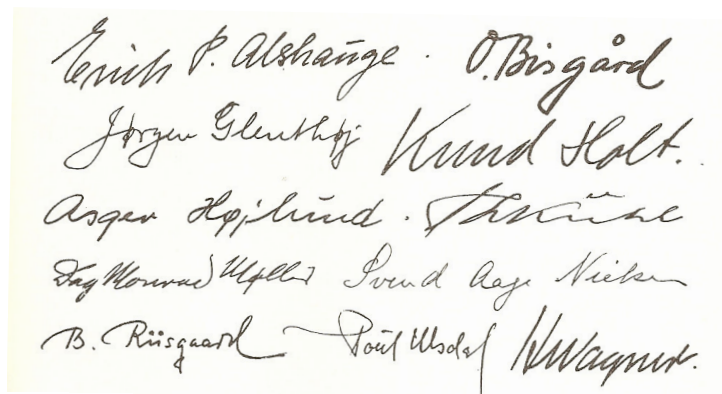
- - -

I de her skitserede retningslinier er der peget på nogle vigtige punkter, hvor det er nødvendigt i vor situation at høre kirkens ja og nej.

På profeten Elisas tid var vandet i Jeriko dårligt. Mændene i byen sagde til ham: »Byen ligger godt nok, som min herre ser, men vandet er dårligt og volder utidige fødsler i egnen.« Da sagde han: »Hent mig en ny skål og kom salt deri!« Og de hentede den til ham. Så gik han ned til kildevældet og kastede salt deri, idet han sagde: »Så siger Herren: jeg gør dette vand sundt, så der ikke mere skal komme død eller utidige fødsler deraf!« Så blev vandet sundt, efter det ord, Elisa talte.« (2. Kong. 2, 19-22).

Som Jerikos indbyggere bar salt til en forplumret kilde, skulle ogdet foreliggende arbejde tjene til klaring hos os i håb og bøn til Gud om, at kildevældet må give sundt og livgivende vand, så vor uklare og splittede kirke må forblive Guds kirke i vort danske folk.

August 1964.

Ernst P. Alshøj · O. Bisgaard
Jørgen Glenthoff · Knud Holt.
Asger Højland · Steen
Fag Mortensen · Povl Aage Nielsen
B. Rissgaard · Povl Udsaf · Wagner.

Undertegnede, som har fulgt tilblivelsen af dette arbejde, slutter gerne op om det grundsyn, pjecen giver udtryk for, og det arbejdssyn, den kalder os til at følge.

Aarhus og Viborg i september 1964.

Regin Prenter.

Chr. Baun.

Efterskrift.

Læserne af dette skrift bedes alene se på dets indhold og spørge: Er dette fra Gud eller fra mennesker? Er det bibelsk og bekendelsestro tale ind i vor tid eller blot mennesketanker?

Pjecen vil kalde den danske kirke til opvågnen og besindelse. Den er tænkt som udgangspunkt f.eks. for arbejdsgrupper, hvis opgave må være først at granske skrifterne, om det forholder sig således (Ap. G. 17, 11), dernæst at sætte kræfterne ind på at udmønte pjecens indhold med henblik på den aktuelle situation.

Det er nødvendigt, at de, der erkender vor kirkes nød og både i forkyndelse og handling vil stå på Bibelens og bekendelsens grund, finder sammen. Først for at mærke, at de ikke står alene, men dernæst også for i dette fællesskab at hjælpe hinanden til at finde veje fremover.

Udgiverkredsen vil kun være igangsættende. Men for at få begyndt opfordrer vi alle, der i hovedsagen kan tilslutte sig pjecens indhold, til

skriftligt at tilkendegive dette. Arbejdets videreførelse vil ske på bredest mulig basis, ikke mindst med fyldig repræsentation af lægfolk. Den nærmere tilrettelæggelse heraf vil finde sted på et større møde, hvortil der senere udsendes nærmere indbydelse, og hvor de ovenfor nævnte arbejdsopgaver vil blive drøftet.

Til videreførelse af arbejdet og gennemførelsen af de omtalte opgaver behøves også økonomisk støtte.

Tilkendegivelse af tilslutning og eventuelt tilsagn om bidrag kan sendes til: KIRKENS JA OG NEJ, Borum præstegård, pr. Mundelstrup. (Telefon Borum 2, giro nr. 116 16).

Nyborg Strand, den 22. oktober 1964.

E. Alshauge,
provst, Oksbøl, Als.

O. Bisgaard,
sognepræst, Fredericia.

J. Glenthøj,
sognepræst, Borum.

K. Holt,
sognepræst, Mosbjerg.

A. Højlund,
sognepræst,
København.

Th. Kiihl,
sognepræst, Løjt.

D. Monrad Møller,
sognepræst, Oure.

Sv. Aa. Nielsen,
provst, Haslev.

B. Riisgaard,
sognepræst, Rimsø.

P. Ulsdal,
res. kap., Vejle.

H. Wagner,
res. kap., Herning.

¹⁾ De pågældende ord af artikel 7 lyder: »Ligeledes lærer de, at der bestandig vil forblive een, hellig kirke. Men kirken er de helliges forsamling, i hvilken evangeliet læres rent, og sakramenterne forvaltes ret,« af artikel 8: »Skønt kirken i egentlig forstand er de helliges og sandt troendes forsamling, er det dog, da mange hyklere og onde er blandet imellem i dette liv, tilladt at benytte sakramenter, som forvaltes af onde, i overensstemmelse med Kristi ord: De skriftkloge og farisæerne sidder pi Moses' stol o.s.v. Og sakramenterne og Ordet er virksomme på grund af Kristi forordning og bud, selv om de gives ved onde.«

²⁾ »Men skriften lærer ikke at påkalde helgener eller søge hjælp af helgener, thi den fremstiller alene Kristus som midler, forsoning, ypperstepræst og fortaler for os.«